

Sapatti 1

NUORISOKULTTUURIN VAIKUTUKSET

Avaintekstit: Daniel 1:1-16; Matt. 6:22-24; Joh. 17:15-17; Room. 7:14, 15; Jaak. 1:6-8;
1 Joh. 2:15-17; 3:11, 12.

Tavoitteet

Nuori:

1. oppii päätöksenteon tärkeimmät vaiheet.
2. ymmärtää syvemmin omantunnon ja Pyhän hengen roolin elämässään.
3. oppii kehittämään strategian, jolla tehdä oikeita valintoja.

Tarvittavat materiaalit

Kyniä, kortistokortteja, liitutaulu (tai fläppitaulu, tms).

Johtajalle

Elämme maailmassa, jossa kuuluu monia kilpailevia ääniä. On entistä vaikeampi tehdä terveitä ratkaisuja. Länsimainen kulttuuri on sodassa itseään vastaan ja lisäksi meidän täytyy vielä selviytyä tovereidemme, vanhempiemme ja ehkä opettajiemme tai työnantajiemme asettamien odotusten kanssa. Viimeisenä, mutta ei vähimpänä, meidän täytyy selviytyä itsellemme asettamiemme odotusten, hyväksynnän tarpeen ja epäonnistumisen pelon kanssa. Tärkein tavoite tällä kertaa on varustaa nuoret taidoilla, joiden avulla he voivat tehdä oikeita valintoja.

Aloituis

- A. Pyydä nuoria luettelemaan 15-20 päätöstä, jonka he ovat itse tehneet, tulevat tekemään tai ovat nähneet jonkun toisen tekevän (esim. mitä tilata Hesburgerista, mitä saippuaa ostaa, minkä videon vuokrata, kenen kanssa mennä naimisiin, mitä valinnaisia opintoja valita, käyttääkö paperia vai muovia, ym.). Kirjaa nämä liitutaululle. Pyydä nuoria sitten laittamaan nämä valinnat vaikeusjärjestykseen sen mukaan, miten vaikea kutakin päätöstä on tehdä.
- B. Jaa nuoret pareihin. Anna jokaiselle paperi ja pyydä heitä laatimaan kaksi viiden kohdan listaa. Yhteen listaan tulee 'Viisi parasta päätöstäni' ja toiseen listaan 'Viisi huonointa päätöstäni'. Pyydä heitä sitten kertomaan yhdestä tai kahdesta päätöksestään parilleen ja selittämään, miksi se oli parhaita tai huonoimpia päätöksiä. Keskustelkaa sitten ryhmänä, millaisia piirteitä hyvillä ja huonoilla päätöksillä on.

Sanaan uppoutuminen

- A. Jaa nuoret 6-8 hengen ryhmiin ja pyydä heitä miettimään ja keskustelemaan kahdesta seuraavasta päätöksenteko mallista. Kirjoita mallit heille näkyviin esim. liitutaululle.

Malli 1

- Määrittele tilanne
- Tunnista arvoihin ja tavoitteisiin liittyvät prioriteetit
- Mieti vaihtoehtoja
- Hanki ja työstä tietoa
- Harkitse riskejä ja seurauksia
- Toimi
- Arvioi päätöstäsi

Malli 2

- Arvioi omia tunteitasi ja toisten asiaan liittyvien tunteita
- Ilmaise ongelma sanoin
- Keskity tavoitteisiisi
- Laadi lista ratkaisuksista
- Ennakoi seurauksia
- Valitse ratkaisu
- Suunnittele sen toteuttaminen
- Tee lopulliset tarkistukset
- Kokeile
- Arvioi

Vertaillkaa seuraavaksi näitä malleja seuraavien Raamatun kertomusten avulla. Kaikkiin näihin kertomuksiin liittyy päätöksen tekeminen. Seuratkaa annetuista malleista, mitä askeleita kyseiset henkilöt ottivat ja mitä eivät omassa päätöksentekoprosessissaan.

Kertomukset

- Bileam päättää hyväksyä Balakin kutsun (4. Moos. 22:1, 4-38)
- Daniel päättää olla syömättä kuninkaan tarjoamaa ruokaa (Daniel 1:7-17)
- Danielin ystävät päättävät olla kumartamatta patsasta (Daniel 3:1, 4-28)
- Pietarin päätti kieltää tuntevansa Kristuksen (Matt. 26:69-75; Mark. 14:66-72; Luuk 22:54-62)
- Ester päätti lähestyä kuningasta (Ester 4:2-16; 7:1-9; 8:3-8, 11)
- Simsonin päätös mennä naimisiin (Tuom. 14:1-3, 10-20)
- Kristus päätti hyväksyä Golgatan (Matt. 26:36-4; Luuk 22:39-46; Mark 14:32-42)
- Muita esimerkkejä: Joosef, Elia, Samuel, Daavid, Jaakob, Mooses, Abraham, Rahab

B. Anna nuorten laatia oma päätöksentekomalli. Kirjoittakaa ehdotukset ylös. Ehdotuksille tulisi löytyä esimerkkejä Raamatusta. Käyttäkää tehtävän A malleja apuna. Päätöksenteon vaiheiden miettimisessä auttaa arkipäiväisten esimerkkien käyttäminen, esim. lomamatkan, vaatetuksen tai retken suunnitteleminen.

Johda keskustelu arvoihin, päämääriin, seurauksiin ja pitkän aikavälin suunnitteluun. Korosta raamatullisten esimerkkien tärkeyttä siinä, miten oikeat ihmiset ovat näitä soveltaneet tai jättäneet käyttämättä. Kysy, mitä todelliset seuraukset olivat. Käyttäkää ajasta viimeinen kolmannes siten, että nuoret soveltavat luomaansa mallia johonkin teini-ikäisiä koskevaan tilanteeseen, esim. seurusteluun ja seksuaalisiin paineisiin, akateemiseen rehellisyyteen tai vanhempien auktoriteetin kohtaamiseen.

Kysymyksiä keskusteltavaksi

1. Missä määrin pitäisi antaa toisten vaikuttaa omiin päätöksiin?
2. Miten media (TV, internet, radio, musiikki jne.) vaikuttaa päätöksiimme?
3. Miten voi tietää tehneensä parhaan ratkaisun? Mikä on parhaan ratkaisun standardi?
4. Mikä on paras tapa hankkia tietoa, joka auttaa hyvän päätöksen tekemisessä?
5. Miten voi kehittää taitojaan toimiensa seurausten ennakoimisessa?

Lopetus

Anna jokaiselle nuorelle kortistokortti ja pyydä kirjoittamaan siihen vaiheet, jotka hänestä ovat tärkeitä päätöksenteossa sekä relevantit Raamatun tekstit. Ehdota, että nuoret säilyttävät korttinsa tulevaisuuden varalle, vaikkapa Raamatun välissä. Päätäkää rukoukseen, jossa haluatte yhdessä omistautua hyvien päätösten tekemiseen.

Dan Solis

Malli 1 on kirjasta *Teaching Your Child to Make Decisions, How to Raise a Responsible Child*, kirjoittanut Gordon Porter Miller ja Bob Oskam (New York: Harper & Row, Publishers, 1984).

Malli 2 on kirjasta *Teach Your Child Decision Making*, kirjoittanut John F. Clabby ja Maurice J. Elias (Garden City, N.Y.: Doubleday & Company, Inc., 1986).